

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
เรื่อง การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานของส้มโอ
ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
The supply chain management of Pomelo
In Nakhon Chaisri, NakhonPathom province

อาจารย์สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์
วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน

รายงานวิจัยฉบับนี้ ได้รับทุนอุดหนุนจาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
งบประมาณแผ่นดิน โดยผ่านสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ปีงบประมาณ 2561

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
เรื่อง การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานของส้มโอ
ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
The supply chain management of Pomelo
In Nakhon Chaisri, NakhonPathom province

อาจารย์สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์
วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน

รายงานวิจัยฉบับนี้ ได้รับทุนอุดหนุนจาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
งบประมาณแผ่นดิน โดยผ่านสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ปีงบประมาณ 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฤาเดช เกิดวิชัย อธิการบดี รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เมฆขำ รองอธิการบดีฝ่ายแผนงานและประกันคุณภาพการศึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวิทย์ ยอดฉิม ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสัน โสมณวัตร คณบดีวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ที่สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนางานวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ ให้แก่เหล่าคณาจารย์ ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูกตเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้นผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

สุตารัตน์ พิมลรัตนกานต์

กรกฎาคม 2561

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานของส้มโอในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ชื่อผู้วิจัย : สุदारัตน์ พิมลรัตนกานต์

ปีที่ทำการวิจัย : ปีงบประมาณ 2561

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อค้นหาลักษณะการจัดการห่วงโซ่อุปทานของส้มโอในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของส้มโอในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 3.) เพื่อนำรูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในการจัดการห่วงโซ่อุปทานของส้มโอในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเกษตรกรที่ปลูกส้มโอที่อาศัยอยู่ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 609 ราย โดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) การวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม และวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์โดยวิธีปรากฏการณ์วิทยา เป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและหมุนแกนด้วยวิธี Varimax

จากการศึกษาผลวิจัยเชิงปริมาณพบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของส้มโอได้ 5 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบที่ 1 การวางแผน (Eigenvalues = 7.494) องค์ประกอบที่ 2 การผลิต (Eigenvalues = 6.609) องค์ประกอบที่ 3 การจัดซื้อจัดหา (Eigenvalues = 6.336) องค์ประกอบที่ 4 การขนส่งและการส่งคืน (Eigenvalues = 5.445) องค์ประกอบที่ 5 การพัฒนาและสร้างเครือข่าย (Eigenvalues = 5.181) ตามลำดับ

สำหรับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีปรากฏการณ์วิทยา ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 9 ราย พบว่า รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอได้ตามความเหมาะสมของขนาดเกษตรกร ซึ่งเป็นการส่งเสริมรูปแบบการบริหารห่วงโซ่อุปทานส้มโอโดยมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งจะก่อให้เกิดการร่วมคิดการแก้ปัญหาและการระดมทรัพยากร

ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้เป็นวิธีการที่สำคัญที่ทำให้ธุรกิจชุมชนอำเภอนครชัยศรี ประสบความสำเร็จสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้เกษตรกรสามารถพัฒนาได้ตามสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมภายนอกของการแข่งขันทางธุรกิจ โดยมีการนำรูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในกระบวนการ ซึ่งส่งผลให้ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอต่อไป

คำสำคัญ : การจัดการห่วงโซ่อุปทาน, ส้มโอ, นครชัยศรี, นครปฐม

ABSTRACT

(4)

Research Title : The Supply Chain Management of Pomelo in Nakhon Chaisri,
Nakhon Pathom Province

Author : Sudarat Pimonrattanakan

Year : 2018

This study aimed to 1) to identify the supply chain management characteristics of pomelo in Nakornchaisri 2) to form a supply chain management model of pomelo in Nakornchaisri 3) to bring the supply chain management model to use in the practice of supply chain management of pomelo in Nakornchaisri. Nakhon Pathom

The samples were 609 farmers who cultivated pomelo in Nakhon Chaisri district, Nakhon Pathom Province. The study was conducted by using the Mixed Method. The quantitative research using the questionnaire and the qualitative research using the phenomenology interview. The data analysis are: percentage, mean, standard deviation and using the principal component analysis and varimax rotation.

The results of quantitative research showed that composition of the supply chain management of the pomelo is composed of 5 components: 1. Planning (Eigenvalues = 7.494), 2. Production (Eigenvalues = 6.609) , 3. Procurement (Eigenvalues = 6.336), 4. Transport and return (Eigenvalues = 5.445). 5. Development and networking (Eigenvalues = 5.181), respectively.

For qualitative research used the phenomenology method. The in-depth interviews with key informants located in Phutthamonthon District from 9 cases indicated that the supply chain management model of pomelo was appropriate for farmers. This is to promote the model of supply chain management of pomelo by community participation, which will contribute to the problem solving and resource mobilization.

The results of this research are an important way to make business in Nakhon Chaisri District. Success in self-reliance. It is also a way for farmers to develop in accordance with the circumstances of the external environment of business competition. The supply chain management model of pomelo with the use of information technology in the process. This resulted in the development of the pomelo supply chain management model.

Keywords : Supply Chain Management, Pomelo, Nakhon Chaisri, Nakhon Pathom Province

สารบัญ

(6)

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทคัดย่อ	(2)
ABSTRACT	(4)
สารบัญ	(6)
สารบัญภาพ	(8)
สารตาราง	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 แผนผังกรอบแนวคิดการวิจัย	7
1.7 กรอบแนวความคิดการวิจัย	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดด้าน แนวคิดด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับ SCOR Model	19
2.3 แนวคิดการจัดการห่วงโซ่อุปทานกับโลจิสติกส์	16
2.4 สินค้าเกษตรส้มโอ	22
2.6 ข้อมูลอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	23
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
3.1 การสำรวจค้นหาลักษณะการจัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอ	29
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
3.5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	36

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	38
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	57
4.3 การกำหนดรูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอ ในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	59
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
5.1 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	64
5.2 สรุปผลการวิจัย	64
5.3 การอภิปรายผลการวิจัย	68
5.4 ประโยชน์จากการวิจัย	70
5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย	77
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์การวิจัย	85
ภาคผนวก ค การถ่ายทอดการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกล้วยไม้	90
ภาคผนวก ง การนำไปใช้ประโยชน์	93
ประวัติผู้ทำรายงานการวิจัย	111

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1	7
1.2	8
อำเภอ นครชัยศรี จังหวัด นครปฐม	6
2.1	13
2.2	17
2.3	19
5.1	68
อำเภอ นครชัยศรี จังหวัด นครปฐม	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงข้อมูลอัตราด้านการค้าของส้มโอ ในปี 2555-2557	2
2.1 แสดงจำนวนจำนวนประชากรของอำเภอ นครชัยศรี	25
4.1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	38
4.2 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	39
4.3 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำเกษตรส้มโอ	39
4.4 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เนื้อที่ในการเพาะปลูก	40
4.5 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อปีของเกษตรกร	40
4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างข้อมูล ค้นหาลักษณะการจัดการ โซ่อุปทานส้มโอในอำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	41
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นรูปแบบ การจัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอด้านการวางแผนในอำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	48
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนและระดับความคิดเห็นรูปแบบการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานส้มโอด้านการจัดซื้อจัดหาในอำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	49
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรูปแบบการ จัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอด้านการผลิตในอำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	50
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นรูปแบบการ จัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอด้านการขนส่งในอำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	51
4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นรูปแบบการ จัดการห่วงโซ่อุปทานส้มโอด้านการส่งคืนในอำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	52
4.12 ค่า KMO and Bartlett 's test Sphericity	53
4.13 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการจัดการห่วงโซ่อุปทานของส้มโอ อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	55